

Analýza — Snížení hlukového limitu železniční dráhy

Obsahem analýzy je:

- rekapitulace Vašeho dotazu,
- právní otázky, které budeme řešit,
- stručná odpověď,
- doporučené další kroky,
- podrobný právní rozbor,
- podklady,
- užitečné odkazy.

Rekapitulace Vašeho dotazu

Uvádíte, že ve Vaší lokalitě připravuje Správa železnic rozsáhlou modernizaci železniční dráhy. V daném místě stanovila krajská hygienická stanice ("KHS") v roce 2000 hlukovou zátěž na 70 dB ve dne a 65 dB v noci. Na základě Vaší žádosti došlo v roce 2015 k reviznímu měření hluku a bylo KHS zjištěno, že se hluk ve Vaší lokalitě pohybuje na hladině 57 dB ve dne a 59 dB v noci. V rámci připravované modernizace však KHS ve svém stanovisku opět povolila limity pro starou hlukovou zátěž, tedy 70 dB ve dne a 65 dB v noci. S tímto nesouhlasíte a tvrdíte, že by s vynaložením přiměřených finančních prostředků šlo dosáhnout přísnějšího hlukového limitu, a to 60 dB ve dne a 55 dB v noci. V důsledku stanoviska KHS neplánuje Správa železnic provádět v rámci modernizace žádná protihluková opatření. Zajímá Vás především, zda je postup KHS správný a jaké máte možnosti obrany.

Na základě Vašeho dotazu se zaměříme na tyto právní otázky:

1. Bylo povolení hlukového limitu pro starou hlukovou zátěž ze strany KHS správné?
2. Jaké možnosti obrany proti stanovenému hlukovému limitu právní úprava nabízí?

Stručná odpověď

1. Je možné, že KHS nepostupovala v rámci povolení hlukového limitu pro starou hlukovou zátěž správně. Bylo by tomu tak v situaci, kdy je modernizace železniční dráhy tak rozsáhlá, že dojde ke změně směrového nebo výškového vedení dráhy, nebo v případě, že došlo od roku 2000 ke zvýšení hluku o více než 2 dB.
2. Možnosti obrany proti stanovenému hlukovému limitu se odvíjí od toho, zda jste v probíhajícím řízení účastníky nebo nikoli. Jako účastníci máte možnost podávat námítky a po vydání konečného rozhodnutí podat odvolání, případně následně správní žalobu proti rozhodnutí odvolacího orgánu. Pokud účastníky nejste, máte možnost podat připomínky v územním řízení. Bez ohledu na to, zda jste účastníky nebo ne, nabízí se možnost podat podnět k zahájení přezkumného řízení.

Doporučené další kroky

1. Doporučujeme informovat se o tom, v jakém rozsahu bude modernizace železniční dráhy probíhat, případně zda nedošlo od roku 2000 ke zvýšení hluku o více než 2 dB. Tyto informace poslouží jako podklad pro tvrzení o tom, že došlo/nedošlo ze strany KHS k nesprávnému postupu.
2. Pokud v současné chvíli probíhá územní nebo stavební řízení, podejte proti záměru námítky či připomínky. Po vydání konečného rozhodnutí dále využijte obranu, kterou nabízí odvolání, případně správní žaloba. Bez ohledu na to můžete současně podat podnět k zahájení přezkumného řízení k Ministerstvu zdravotnictví.

Podrobný právní rozbor

Bylo povolení hlukového limitu pro starou hlukovou zátěž ze strany KHS správné?

Právní úprava ochrany před hlukem je obsažena v zákoně č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a změně některých souvisejících zákonů ("zákon o ochraně veřejného zdraví"). Ten vytváří tři druhy prostorů, pro které dále existují specifické hlukové limity. Ve smyslu [§ 30 odst. 3 zákona o ochraně veřejného zdraví](#) se jedná o:

- **chráněné venkovní prostory** (nezastavěné pozemky, které jsou užívány k rekreaci, výuce či lázeňství, s výjimkou lesních a zemědělských pozemků a venkovních pracovišť),
- **chráněné venkovní prostory staveb** (prostory obklopující budovy ve vzdálenosti 2 m od fasády) a
- **chráněné vnitřní prostory staveb** (pobytové a obytné místnosti).

Zákonnou úpravu dále rozvádí nařízení vlády č. 272/2011 Sb., o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací ("nařízení"), které definuje pojem stará hluková zátěž a v přílohách dále uvádí hlukové limity pro konkrétní situace. **Starou hlukovou zátěží** se podle [§ 2 písm. n\) nařízení](#) rozumí hluk v chráněném venkovním prostoru nebo chráněném venkovním prostoru stavby působený dopravou na pozemních komunikacích nebo drahách, který existoval již před 1. 1. 2001 a překračoval tehdejší hlukové limity.

Vzhledem k tomu, že železniční dráha ve Vašem okolí existovala před 1. 1. 2001 a již v té době zřejmě překračovala hlukové limity pro chráněné venkovní prostory, vztahují se na ni aktuálně hlukové limity staré hlukové zátěže. Tento limit je v dané situaci podle nařízení skutečně 70 dB ve dne a 65 dB v noci. Vychází to z výpočtu, který v [§ 12 odst. 3 nařízení](#) uvádí základní hladinu 50 dB a připočítává korekci +20 dB pro dráhy splňující podmínky staré hlukové zátěže. Pro noční dobu se potom odečítá korekce -5 dB. Korekce jsou upraveny v tabulce č. 1 části A přílohy č. 3 nařízení.

Modernizace železniční dráhy ale potenciálně může znamenat její takovou změnu, že by již nebylo možné uplatňovat limity dle staré hlukové zátěže. Dle [§ 12 odst. 5 písm. a\) nařízení](#) lze totiž při rekonstrukci železniční dráhy přiznat limity pro starou hlukovou zátěž jen v situacích, kdy je zachováno výškové a směrové vedení dráhy. Zároveň je třeba upozornit, že hlukové limity pro starou hlukovou zátěž nelze [dle § 12 odst. 6 nařízení](#) povolit v případě, kdy v době posuzování (např. 2021) došlo ke zvýšení hluku v posuzovaném chráněném venkovním prostoru o více než 2 dB oproti stavu v roce 2000. Tato situace se totiž považuje za nově vzniklý stav.

Pokud má tedy v rámci modernizace dojít ke **změně směrového nebo výškového vedení železniční dráhy**, případně došlo od roku 2000 ke **zvýšení hluku o více než 2 dB**, KHS postupovala nesprávně, pokud povolila limity staré hlukové zátěže.

Jaké možnosti obrany proti stanovenému hlukovému limitu právní úprava nabízí?

Významná rekonstrukce železniční dráhy vyžaduje povolení příslušného stavebního úřadu. Z tohoto důvodu (společně se zněním Vašeho dotazu) se domníváme, že v současnosti probíhá stavební řízení (územní/stavební/společné).

Nástroje obrany se ve stavebním řízení odvíjí od toho, zda jste v rámci konkrétního řízení účastníky či nikoli. Účastníkem řízení je dle [zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu \("stavební zákon"\)](#) osoba, jejíž vlastnické právo k sousedním stavbám nebo sousedním pozemkům může být rozhodnutím stavebního úřadu dotčeno. Předpokládáme, že jste jako dotčený vlastník sousední nemovitosti účastníkem takového řízení. Pokud byste však v současnosti účastníkem řízení nebyl, můžete se i tak domáhat tohoto postavení u příslušného stavebního úřadu s tím, že stavba zasahuje do Vašeho vlastnického práva.

Účastníci řízení mají v případě nesouhlasu se záměrem možnost během řízení podávat **námítky**, a to nejpozději při ústním jednání, případně veřejném ústním jednání, pokud bylo nařízeno. Pokud ústní jednání vůbec nařízeno nebylo, stavební úřad stanoví lhůtu, ve které mohou být námítky uplatněny. V rámci námitek lze požadovat snížení hlukového limitu. Správní orgán má následně povinnost se k námítkám vyjádřit a odůvodnit jejich případné nepřijetí.

Jakožto účastník řízení můžete dále proti rozhodnutí stavebního úřadu podat **odvolání** do 15 dnů od doručení rozhodnutí. Podává se k nadřízenému orgánu prostřednictvím úřadu, který rozhodnutí vydal. V rámci odvolání můžete napadnout závazné stanovisko krajské hygienické stanice a požadovat jeho přezkum nadřízeným orgánem, tj. Ministerstvem zdravotnictví. Krajské hygienické stanice totiž dle [§ 94 odst. 1 zákona ochrany veřejného zdraví](#) vydávají v územním a stavebním řízení závazná stanoviska, která nelze napadnout samostatně, neboť nejde o správní rozhodnutí.

V případě, že nadřízený orgán nevyhoví odvolání, můžete proti jeho rozhodnutí podat **správní žalobu**. K podávání žaloby vždy doporučujeme využít služeb advokáta.

V případě, že Vám nebude přiznáno postavení účastníka řízení, můžete v rámci územního řízení podat **připomínky**. Ty jsou slabším nástrojem než námítky, protože správní orgán nemá povinnost odůvodňovat jejich případné nepřijetí. Stejně jako námítky je třeba podat je nejpozději při ústním jednání, pokud bylo nařízeno. V případě že nařízeno nebylo, ve lhůtě k tomu stanovené. Proti konečnému rozhodnutí můžete následně rovněž podat správní žalobu, pokud prokážete, že jste rozhodnutím byli zkráceni na svých právech.

Vedle uvedeného je zároveň možné napadnout stanovisko KHS samostatně, a to prostřednictvím **podnětu k zahájení přezkumného řízení**, který se podává u nadřízeného orgánu dle [§ 94 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád](#). Podat podnět můžete, pokud máte podezření, že je stanovisko v rozporu s právními předpisy. Jak podat podnět se dozvíte v našem manuálu [Podávání podnětů správním](#)

[orgánům](#). Upozorňujeme však, že nadřízený orgán nemá povinnost přezkumné řízení zahájit, záleží jen na jeho posouzení, zda shledá pro zahájení řízení důvody.

Pokud byste se chtěli dozvědět více informací o možnostech obrany v územním řízení a stavebním řízení, můžete si přečíst naše manuály [Územní řízení](#) a [Stavební řízení](#).

Užitečné odkazy

Poradna Frank Bold průběžně zpracovává shrnující právní manuály, vzory a interaktivní nástroje.

Pro lepší pochopení problému a řešení Vašeho případu Vám doporučujeme k bližšímu pročtení následující manuály:

[Podávání podnětů správnímu orgánu](#)

Dostupné z:

<https://frankbold.org/poradna/spravni-rizeni/spravni-rizeni/spravni-rizeni/rada/podavani-podnetu-spravnim-organum>

[Územní řízení](#)

Dostupné z:

https://frankbold.org/poradna/stavebni-a-uzemni-rizeni/stavebni-a-uzemni-rizeni/uzemni-rizeni/rada/uzemni-rizeni#3. N%C3%A1mitky_%E2%80%93_nejsiln%C4%9Bj%C5%A1%C3%AD_n%C3%A1stroj

[Stavební řízení](#)

Dostupné z:

https://frankbold.org/poradna/stavebni-a-uzemni-rizeni/stavebni-a-uzemni-rizeni/stavebni-rizeni/rada/stavebni-rizeni#3. N%C3%A1mitky_%E2%80%93_nejsiln%C4%9Bj%C5%A1%C3%AD_n%C3%A1stroj

V řešení Vaší situace se Vám mohou hodit následující vzory či interaktivní nástroje:

[Odvolání proti rozhodnutí ve správním řízení](#)

Dostupné z:

<https://frankbold.org/poradna/spravni-rizeni/spravni-rizeni/opravne-prostredky-ve-spravnim-rizeni/vzor/odvolani-proti-rozhodnuti-ve-spravnim-rizeni>

[Podnět k provedení přezkumného řízení](#)

Dostupné z:

<https://frankbold.org/poradna/uzemni-planovani/uzemni-planovani/obrana-proti-uzemnimu-planu/vzor/podnet-k-provedeni-prezkumneho-rizeni>

Zpracováno ke dni 15. 10. 2021.

Na analýze se v rozsahu 4 hodin práce podílela stážistka Frank Bold Zuzana Malá (studentka práv). Odbornou supervizi a závěrečnou korekci analýzy poskytl právník Frank Bold.

Právní poradna Frank Bold radí v případech, kdy je dotčen veřejný zájem, a to zejména v otázkách ochrany životního prostředí, boje proti korupci a nezákonného postupu úředníků.

Přečtěte si [podrobnější informace o tom, jak poradna funguje](#).

Podpořte nás svým darem

Práce našich právních poradců je možná i díky Vaší podpoře. Pomozte svým finančním darem zachovat kvalitní bezplatné právní poradenství ve veřejném zájmu. Pro zaslání daru můžete využít [dárcovský formulář](#).

Děkujeme.